

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Beslutande

Vicelantråd

Harry Jansson

Föredragande

Dataskyddsombud

Adeline Gripenberg

Justerat

Omedelbart

Nr 44

Utlåtande om arbetsgruppens utkast till utredning om
nationellt genomförande av dataförvaltningsakten

ÅLR 2023/1666

225 Rk1a

Beslut

Landskapsregeringen beslöt tillstålla kommunikationsministeriet utlåtande enligt **bilaga**

1.

Hänvisning
VN/17688/2021

Kommunikationsministeriet

Kontaktperson
Adeline Gripenberg
Adeline.gripenberg@regeringen.ax
01825199

registratorskontoret.km@gov.fi

Ärende

Utlåtande om arbetsgruppens utkast till utredning om nationellt genomförande av dataförvaltningsakten

Bakgrund

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/868 om europeisk dataförvaltning och om ändring av förordning (EU) 2018/1724 (dataförvaltningsakten) trädde i kraft den 23 juni 2022 och ska börja tillämpas från och med den 24 september 2023.

Syftet med förordningen är att skapa en ram för dataförvaltning samt öka tillgången av data genom att stärka förtroendet för aktörer som tillhandahåller och förmedlar data inom EU. Målet är att skapa en interoperabel inre marknad för data och ett gemensamt europeiskt dataområde.

Kommunikationsministeriet tillsatte en arbetsgrupp för att utreda hur dataförvaltningsakten ska genomföras i riket. Arbetsgruppens fokus var de delar av dataförvaltningsakten som kräver ett genomförande inom offentlig förvaltning. De har nu sammanställt en utredning som Ålands landskapsregering (landskapsregeringen) har fått möjlighet att yttra sig över.

Behörighetsfördelning

Digitalisering av förvaltningsförfarandet berörs inte i uppdelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan landskapet och riket i självstyrelselagen för Åland. Lagstiftningsbehörigheten ska därför bedömas utgående från de rättsområden som hör till landskapets respektive rikets lagstiftningsbehörighet. Landskapet har i enlighet med 18 § 1,

2 och 4 punkterna självstyrelselagen för Åland (114/1991) lagstiftningsbehörighet i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, landskapets tjänstemän och kommunernas förvaltning. Vidare framkommer av 23 § självstyrelselagen att förvaltningen av angelägenheter som hänförts till landskapets lagstiftningsbehörighet ankommer på självstyrelsemyndigheterna. Implementeringen av artikel 7 i dataförvaltningsakten bedöms därför tillhöra åländsk behörighet.

Enligt artikel 8 i dataförvaltningsakten ska en gemensam informationspunkt fastställas, detta bedöms höra till rikets lagstiftningsbehörighet i enlighet med 59 b § 3 mom. i fråga om att utse endast en förvaltningsmyndighet i genomförande av beslut som har fattats inom Europeiska unionen (EU). Den utsedda förvaltningsmyndigheten ska fatta beslut i enlighet med landskapets ståndpunkt, om beslutet fattas inom ett område som annars skulle höra till landskapets behörighet.

Dataförvaltningsakten föreskriver i artikel 13 och 23 att medlemsstaterna också ska utse behöriga myndigheter för dataförmedlingstjänster och behöriga myndigheter för registrering av dataaltruismorganisationer. Detta bedöms höra till rikets lagstiftningsbehörighet huvudsakligen i enlighet med 27 § 8 punkten i självstyrelselagen rörande bolag och andra privaträttsliga sammanslutningar. Det ska även nämnas att riket i enlighet med 27 § 3 punkten i självstyrelselagen har lagstiftningsbehörighet i fråga om statsmyndigheternas organisation och verksamhet.

Synpunkter

Inledningsvis konstateras att landskapsregeringen endast erhållit en sammanfattning av arbetsgruppens utredning där utkastet har översatts till svenska. Ämbetsspråket vid landskapsregeringen är enligt 36 § självstyrelselagen för Åland svenska och rikets myndigheter har enligt 38 § självstyrelselagen en skyldighet att kommunicera med landskapsregeringen på svenska. Landskapsregeringen kan därför endast lämna ett utlåtande angående innehållet i den översatta sammanfattningen. Landskapsregeringen kan därför inte göra ett fullständigt informerat utlåtande över arbetsgruppens utredning.

Landskapsregeringen konstaterar att dataförvaltningsakten har direkt påverkan för landskapet eftersom det är en EU förordning som genom artikel 7 leder till lagstiftning för att uppfylla kraven i förordningen. Landskapsregeringen påverkas även av det samarbete som förutsätts mellan riket och Åland i och med att den gemensamma informationspunkten tillhör rikets behörighet genom 59 b § 3 mom. självstyrelselagen. Där framgår det att Ålands ståndpunkt måste beaktas för de beslut som tas som egentligen tillhör åländsk behörighet.

Av det material som har översatt till svenska instämmer landskapsregeringen om arbetsgruppens beskrivning av innehållet i dataförvaltningsakten, bedömningen av nuläget samt behörighetsfördelningen.

Vicelantråd

Harry Jansson

Dataskyddsbud

Adeline Gripenberg